

РОЗДІЛ V. МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ: ТЕНДЕНЦІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

УДК 378.147

Н. М. Александрова

ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

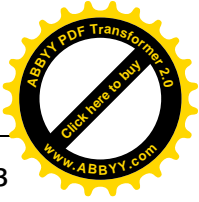
ЦІННІСНА СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА

У статті розкрито зміст професійних цінностей викладача як аксіологічної складової його управлінської культури. Проаналізовано й виокремлено професійні цінності викладача, які лежать в основі його управлінської культури.

Ключові слова: управлінська культура викладача, аксіологічний компонент управлінської культури викладача, професійні цінності викладача, ціннісні орієнтації викладача.

Постановка проблеми. Визначальним вектором розвитку суспільства XXI ст. є культура, прогрес якої може забезпечити лише творча особистість – вільна, активна, здатна до саморозвитку, з індивідуальною свідомістю і системою духовних особистісних та професійних цінностей. Важливу роль у реалізації стратегії формування творчої особистості відіграє викладач. До головних знакових характеристик сьогоденного професіонала належать високий рівень загальної і професійної культури, інтелігентність, гнучкість і системність мислення, мобільність, конкурентоспроможність і найголовніше розвинений особистісний творчий потенціал. Зважаючи на це, студенти у засвоєнні певної суми знань і вмінь уже не задовольняються лише формальними засобами їх отримання, а прагнуть до творчого пізнання, що сприятиме формуванню професіоналізму, прагненню до самореалізації та соціалізації.

У зв'язку з цим істотно змінюється і роль викладача в освітньому процесі: він уже не є транслятором знань, умінь і навичок, а стає менеджером процесу формування компетентного фахівця, управлінцем пізнавальної активності студента. Особистісна орієнтація педагогічного процесу тісно пов'язана з підвищенням управлінської культури викладача, рівня його педагогічної майстерності в управлінні процесом пізнавальної активності студентів. Управлінська культура викладача як невід'ємна складова феномену його професіоналізму, фундаментальної підготовки та педагогічної майстерності у своїй основі інтегрує відповідні педагогічні (професійні) цінності, які набувають особистісної значущості (процес суб'єктивації) і виступають орієнтирами для успішної управлінської діяльності, що є показником особистісно-професійного розвитку викладача.

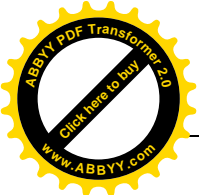

Проблема формування професійних цінностей викладача є однією з найактуальніших у професійній підготовці майбутніх викладачів, зокрема такі її аспекти, як формування стійкого інтересу до тих цінностей майбутньої педагогічної діяльності, що несуть у собі гуманістичний зміст. Освіта має стати чинником розвитку свідомості, культури мислення і культури почуттів особистості, що передбачає усвідомлення нею моральних, духовних та естетичних цінностей, які становлять мету існування людини [10, 7]. Вона є основним засобом залучення майбутніх викладачів до системи не лише загальнолюдських та освітніх цінностей, а й професійних. Саме через ціннісну функцію освітній процес виводить майбутніх фахівців у сферу світоглядного осмислення соціальної та освітньої реальності. Важливим компонентом освіти і вищою цінністю для суспільства, як зазначає В. Руденко, стає «людина культури – вільна, гуманна, духовна особистість, зорієнтована на цінності світової й національної культури, яка здатна до творчої самореалізації у світі культурних цінностей, моральної саморегуляції й адаптації у соціокультурному середовищі» [8, 32].

Аналіз актуальних досліджень. У науковій літературі проблемі педагогічного управління приділено значну увагу, зокрема таким її аспектам, як: управління навчальним закладом та навчальним процесом (В. Бондар, Ю. Конаржевський, П. Третьяков, Т. Шамова); управління навчанням і вихованням учнів (С. Атаманчук, В. Безпалько, Ю. Васильєв, Ю. Кулюткін, І. Підласий, С. Сисоєва, Н. Тализіна); дослідження механізмів управління навчальною діяльністю учнів (Г. Балл, П. Гальперін, О. Леонтьєв, Н. Тализіна).

Проблема формування педагогічних цінностей знайшла відображення у фундаментальних дослідженнях Л. Барановської, В. Волокова, В. Гриньової, В. Дзюби, М. Желуденко, І. Зязюна, І. Ісаєва, М. Кравченко, Л. Панченко, В. Сластьоніна, О. Софіщенко, Є. Шиянова. Так, професійно-ціннісні орієнтації досліджували С. Єрмакова, О. Квасник, Є. Коростелева, Г. Міхеєва, В. Здравомислов, Д. Леонтьєв. Водночас на етапі модернізації професійної педагогічної діяльності набуває актуальності проблема формування професійних (педагогічних) цінностей, які становлять аксіологічне підґрунтя управлінської культури викладача. Аналіз наукових джерел свідчить про те, що, незважаючи на велику зацікавленість учених питаннями управління навчальною діяльністю учнів, бракує досліджень з проблеми формування управлінської культури педагога.

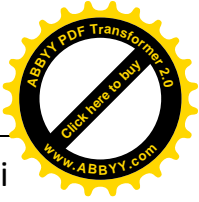
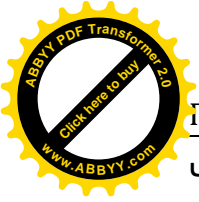
Мета статті – виявити і розкрити зміст професійних цінностей викладача в управлінській діяльності та з'ясувати їх місце у структурі його управлінської культури.

Виклад основного матеріалу. Управлінська культура викладача як складова професійно-педагогічної культури інтегрує знання, уміння і цінності, які необхідні для успішного вирішення педагогічних завдань та здійснення ефективного управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Проблема професійних цінностей будь-якого суб'єкта управлінської діяльності перебуває у загальному річищі розвитку сучасної теорії і практики управління. У педагогічній науці розрізняють поняття «ціннісні орієнтації» та «цінності» викладача. В Енциклопедії освіти під цінностями розуміють значущість певних реалій дійсності з точки зору задоволення відповідних потреб та інтересів людини, це те, що людина цінує, що є для неї значущим і важливим [4, 992]. Цінності – це одна з форм прояву моральних відносин у суспільстві, моральне значення, гідність особистості та її вчинків, моральні характеристики суспільних інститутів, а також ціннісне уявлення – моральні норми, принципи, ідеали, поняття добра і зла, щастя і справедливості [7, 483]. Тому цілком природно говорити про особистісні та професійні цінності викладача і його діяльності. Як зауважує В. Сластьонін, цінності викладача – це внутрішній емоційний регулятор педагогічної діяльності педагога, який визначає його ставлення до навколишнього світу та себе самого, моделює зміст та характер його професійної діяльності. Вони охоплюють концепції, норми, ідеї, що лежать в основі професійної діяльності викладача.

У процесі здійснення професійної діяльності шляхом виявлення значущості певних професійних цінностей у викладача формуються відповідні ціннісні орієнтації, які розглядаються як відносно стійка система спрямованості інтересів і потреб особистості на певну ієрархію життєвих і професійних цінностей, схильність у наданні переваги певним цінностям у різних життєвих ситуаціях за рівнем їх значущості для людини. Вони відіграють ключову роль у визначенні спрямованості майбутньої діяльності особистості [4, 993].

Ціннісна орієнтація, на думку В. Крижко, – це сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають людину до діяльності, задають її межі і форми, додають цій діяльності спрямованість, орієнтовану на досягнення певної мети [5, 65]. Крізь призму ціннісних орієнтацій особистість вирізняє об'єкти довкілля за їх значущістю та формує стійке ставлення до навколишнього світу. Ми поділяємо думку Н. Максимчук про те, що джерелом формування професійних ціннісних орієнтацій виступає життєва активність особистості, що визначає рівень її домагань та спрямованість у процесі діяльності на досягнення поставлених цілей [6, 8].

Через ціннісні орієнтації розкривається зміст управлінської діяльності викладача, аналіз якої дозволяє зрозуміти, якими шляхами здійснюється адаптація викладача до сучасних освітніх тенденцій.

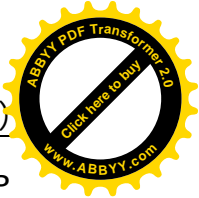
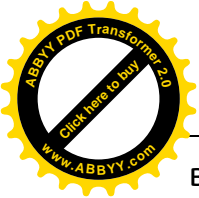
Професійні цінності викладача формуються крізь призму особистісно-педагогічних ціннісних орієнтацій професійної діяльності, серед яких дослідники виділяють цінності, пов'язані з усвідомленням своєї ролі в соціальній і професійній сферах; цінності, які сприяють задоволенню потреб у спілкуванні; цінності, орієнтовані на саморозвиток творчої індивідуальності, і ті, що сприяють самореалізації; цінності, які дають можливість задовольнити прагматичні потреби.

Детермінантами професійних ціннісних орієнтацій викладача виступають матеріальні умови життєдіяльності, загальний рівень особистісної та професійно-педагогічної культури, переконання, нахили, здатності, здібності, моральні принципи та система цінностей особистості викладача.

Отже, подальша спрямованість професійної педагогічної діяльності викладача визначається саме ціннісними орієнтації, які представлені стійкою системою спрямованості інтересів і потреб особистості на певну ієрархію життєвих та професійних цінностей, схильність у наданні переваги певним цінностям у різних життєвих та професійних ситуаціях, спосіб розрізнення явищ і об'єктів за рівнем їх значущості для особистості [4, 993].

Діяльнісний підхід до аналізу особистісних характеристик викладача як суб'єкта управління освітнім процесом та узагальнення позицій дослідників (Л. Азарова, Л. Васильченко, А. Губа, І. Ісаєв, С. Корольок, В. Сластьонін, Н. Тамарська, Є. Шиянов) щодо визначення сутності і структури управлінської культури дозволили нам виокремити і проаналізувати професійні цінності (аксіологічний аспект управлінської культури викладача), які є основою управлінської культури викладача і визначають ефективність здійснення управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Як зазначає А. Губа, управлінська культура викладача як динамічне системне особистісне утворення включає педагогічні цінності, які розкривають гуманістичний зміст педагогічної діяльності та визначають «культурний вимір» відносин усіх учасників освітнього процесу [3, 162].

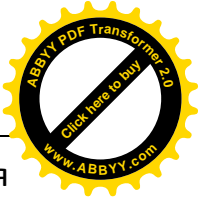
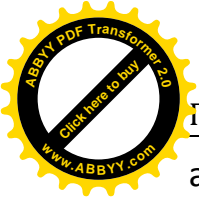
Управлінську культуру викладача можна подати як сукупність професійних цінностей, які включають управлінські цінності-знання, цінності-цілі, цінності-відносини, цінності-якості, ідеї і концепції ефективного управління, певну філософію інноваційного навчального процесу. Відтворюючи ставлення викладача до різних аспектів своєї професійної діяльності, вони посідають істотне місце у структурі педагогічних цінностей

викладача, відображають рівень професійного розвитку, здійснюють регуляцію діяльності і поведінки. На думку Г. Балла, кожній професії можна поставити у відповідність провідну для неї цілісну особистісну якість [1, 135]. Ядром такої якості, духовним стрижнем особистості професіонала є певна ціннісно-мотиваційна домінанта. Так, для особистості вченого нею виступає спрямованість на пошук істини, раціональне обґрунтування; для особистості митця – прагнення виразити істотні для нього сенси у художніх образах; для особистості викладача – виховати духовно збагачену особистість з пріоритетами гуманістичних та професійних цінностей, спрямованими на професійне й особистісне самовдосконалення, сформувані ціннісне ставлення особистості до соціального та природного навколишнього світу, бути спрямованим на вільний саморозвиток.

Ціннісна складова викладацької діяльності визначає її загальну гуманістичну спрямованість, педагогічне покликання, педагогічну культуру, педагогічний світогляд. Це базова, системоутворювальна складова – орієнтир, яка зумовлює, на переконання І. Ісаєва, усі інші й є сукупністю суб'єктивованих викладачем норм, що регламентують його професійно-педагогічну діяльність. Оволодіння професійними цінностями відбувається у процесі здійснення управління навчальною діяльністю студентів, у процесі якої ці цінності набувають характеру суб'єктивних, особистісних орієнтацій [9].

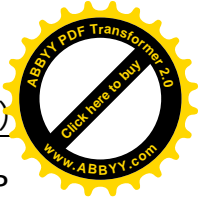
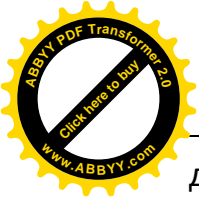
Серед таких цінностей науковці виокремлюють *цінності-знання*, які відтворюють значення та сутність управлінських знань (знання про основні управлінські функції, зміст практичної управлінської діяльності викладача), психологію управління, основи організаторської діяльності, методологію та теорію управління (інструменти управління, методологія управління інноваційними процесами в освіті), сучасні теорії і концепції управління навчальним й освітнім процесами (компоненти навчання, рівні освітнього процесу), основи внутрішньошкільного менеджменту, знання критеріїв оцінки ефективності управління педагогічними процесами та механізми управління якістю результатів освітнього процесу, способи здійснення педагогічної комунікації, знання з педагогічної конфліктології та деонтології (морально-етичні і правові норми поведінки викладача), методики діагностики особистісних якостей і можливостей учнів; загальнокультурні знання з філософії, історії, соціології, політології; концепції сучасного природознавства, ідею стабільного розвитку; психолого-педагогічні знання. Управлінські знання, які становлять основу управлінських функцій викладача, спрямовані на вирішення управлінських завдань: планування, організація, стимулювання, поточний контроль,

аналіз та вдосконалення результатів навчальної діяльності. Цінності-знання є значущими чинниками педагогічної діяльності викладача і впливають на інструментальні цінності, які формуються в результаті оволодіння теорією і методологією управління та освітнього менеджменту, педагогічними технологіями, що є основою професійної освіти педагога.

Цінності-цілі розкривають сутність і зміст цілей управління навчальним і освітніми процесами, учнівським колективом, самовихованням і саморозвитком. Характерна особливість цілей полягає в тому, що вони відбивають життєву цілеспрямованість особистості викладача (принести користь суспільству) та суто особистісні інтереси (розвиток відповідних професійних якостей та здібностей, самоствердження у колективі). Вони відтворюють творчий характер праці педагога, її соціальну значущість, можливість самоствердження, самореалізації, любов і прихильність до дітей. Ці цілі формуються під впливом системи цінностей особистості: цінність свободи і самостійність ухвалення професійних рішень; цінність довіри до оточуючих; цінність розвитку позитивних якостей особистості; цінності, які відтворюють загальноприйняті норми і правила професійної поведінки; життєва позиція як ціннісна категорія; цінність професійної діяльності і компетентності як викладача; трансляція життєвого, пізнавального та професійного досвіду як цінності. Визнання важливості таких цілей, їх оцінка та особистісне прийняття дозволяють викладачу успішно організовувати і керувати навчальним процесом з метою досягнення освітньої мети. Обираючи шляхи реалізації цілей управлінської діяльності, викладач, на думку С. Яковлева, формує свою професійну стратегію, зміст якої становить розвиток інтелектуально-творчого потенціалу студентів та власного професійно-особистісного рівня [11, 149].

Цінності-відносини забезпечують адекватну побудову навчально-виховного процесу і дозволяють розкрити значущість взаємовідносин між усіма учасниками педагогічного процесу, ставлення до професійної діяльності, до самого себе, міжособистісних відносин у педагогічному та учнівському колективах, можливості їх цілеспрямованого формування й управління. Ставлення до професійної педагогічної діяльності змінюється залежно від успішності досягнення поставленої мети і результатів діяльності викладача, від того, якою мірою задовольняються його професійні та особистісні потреби. Ціннісне ставлення до навчально-виховного процесу регламентує вибір способу взаємодії викладача зі студентами (учнями), що характеризує гуманістичну спрямованість таких відносин. Людиноцентристський погляд на управління навчальною

діяльністю студентів розкріпачує творчу і професійну самостійність особистості, ініціативу, педагогічну майстерність. Як найважливіша цінність постають партнерські відносини між викладачем та студентами, в основу яких покладено цінності довіри та поваги.

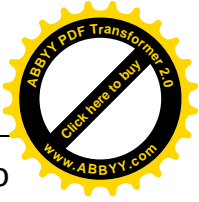
В ієрархії управлінсько-педагогічних цінностей особливої значущості набувають *цінності-якості*, які виявляють сутнісні особистісно-професійні характеристики педагогічної діяльності викладача. До їх складу відносять особистісні (гуманістична спрямованість, емпатія, лідерські якості, відповідальність, самостійність, ініціативність, здатність до самоменеджменту), комунікативні, психологічні, статусно-рольові якості викладача як суб'єкта управління, які втілюються у здібностях співвідносити власні цілі та дії з діями інших, здатність співпрацювати на партнерських умовах. Особливого значення в управлінській діяльності викладача набувають такі якості, як здатність до самоуправління, яка проявляється у бажанні самовдосконалюватися, досягти успіху, самореалізуватися та знайти самовираження в управлінській діяльності. Цьому сприятимуть адекватність самооцінки, емоційна чутливість, стійкість до маніпуляцій, свобода вибору управлінських технологій і засобів та самостійності в управлінні навчально-виховним процесом.

Ці якості формуються під впливом певних здібностей, а саме: прогностичних, комунікативних, творчих, емпатичних, інтелектуальних, інтерактивних та рефлексії.

Творче ставлення до професійної діяльності є ціннісною якістю сучасного викладача. Він виступає суб'єктом формування ціннісних орієнтацій студентів і спрямовує їх навчальну діяльність у відповідне річище, уміє розв'язувати конфлікти у власній мотиваційній сфері, інтегрувати нові цінності і ціннісні системи. Усвідомлення значущості професійних ціннісних орієнтацій вимагає складної специфічної роботи щодо когнітивно-емоційної оцінки своєї діяльності, однією з якісних характеристик якої є управлінська культура викладача.

Вивчаючи індивідуально-особистісний компонент системи цінностей, І. Ісаєв, В. Сластьонін, Є. Шиянов уважають цінності-якості найважливішою аксіологічною складовою особистості (система цінностей), формуванню якої сприяють моральні принципи і життєва позиція, які є результатом способу життя [9, 76].

Професійно значущі цінності зумовлюють не лише ціннісне ставлення викладача до своєї праці, усвідомлення й прийняття особистістю управлінської діяльності як цінності, а і є джерелом мотивації поведінки та діяльності особистості. Ми поділяємо думку дослідників (Л. Васильченко,

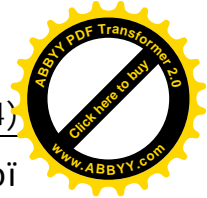
А. Губа), що мотиви виступають внутрішньою умовою подальшого вдосконалення особистості, сприяють формуванню особистісних та професійних ціннісних орієнтацій, забезпечують сталість професійних поглядів. Зміст та характер мотивів розкривають життєву значущість професійної діяльності для особистості, її інтерес та спрямованість. Професійні мотиви передусім спрямовані на розкриття творчих сил і здібностей особистості, її всебічного і гармонійного розвитку, для задоволення інтелектуальних, морально-вольових, естетичних та духовних потреб.

На ефективність та мотивацію управлінської діяльності викладача, на думку Л. Васильченко, впливають соціальні мотиви, управлінсько-педагогічні та мотиви саморозвитку та самовдосконалення [2, 60]. Ці мотиви детермінують та відповідають меті управління, суспільним потребам, інтересам, соціальним нормам і настановам; завданням навчального закладу; особистісним потребам та інтересам.

Соціальні мотиви дозволяють з'ясувати значущість і престижність педагогічної діяльності в суспільстві; виявити можливість власного реального внеску у розвиток і підвищення якості вітчизняної освіти; отримати можливість досягнення певного соціального статусу через власні наукові, методичні досягнення і визнання оточуючих; отримати гідну винагороду за свою працю; створюють умови для особистісного і професійного розвитку та самовдосконалення; виховують відповідальність за власні вчинки.

Управлінсько-педагогічні мотиви безпосередньо спрямовані на реалізацію і досягнення цілей у професійній педагогічній діяльності через адекватне планування, організацію, управління й контроль за навчальним процесом; розвивають потреби у творчій (управлінській) діяльності; сприяють спілкуванню і взаємодії з учнями (студентами), батьками і педагогічним колективом; дозволяють бачити й аналізувати результати своєї праці і формувати рефлексивні вміння; сприяють гуманізації навчально-виховного процесу.

Мотиви саморозвитку і самовдосконалення – це потяг до повної реалізації своїх здібностей і бажання відчувати свою компетентність (А. Маслоу). Вони сприяють самореалізації і розвитку особистісного творчого потенціалу, пошуку інноваційних підходів, методик, нових форм і методів навчання, ухвалювати нестандартні рішення; дозволяють реалізувати власні потреби щодо особистісного і професійного вдосконалення; забезпечують успішність професійної діяльності та життєдіяльності особистості викладача у цілому; проявляються у прагненні до нової інформації, нових форм діяльності і завдань, цікавості до себе та ін.

Крім мотивів, істотну роль у продуктивності педагогічної діяльності, на думку дослідників, відіграють певні чинники – мотиватори: визнання, відповідальність, службове зростання та інші заходи персонального заохочення. Для діяльності викладача, на переконання Л. Васильченко, визначальними є аксіологічні мотиватори, які проявляються у високому рівні домагань, потребі досягнути результату та самовдосконалення, бажанні подолати рутину і створити сприятливу і гармонійну атмосферу для навчального процесу, потребі стати авторитетним і харизматичним викладачем; і особистісно-творчі – усвідомлення недостатності отриманих результатів і бажання їх покращити, загальна спрямованість особистості [2, 94].

Таким чином, на підставі аналізу науково-педагогічної літератури робимо висновок про те, що, викладач реалізує свої потреби в управлінні освітнім процесом шляхом актуалізації професійних цінностей, які становлять ціннісну складову управлінської культури, а саме:

цінності-знання – управлінські знання; знання з педагогічної конфліктології; загальнокультурні знання; психолого-педагогічні знання;

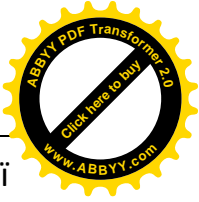
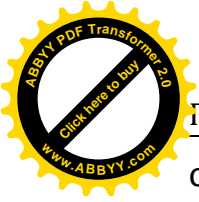
цінності-цілі – цілі управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, вихованням та саморозвитком (мета особистісного і професійного вдосконалення);

цінності-відносини – партнерські відносини між усіма учасниками педагогічного процесу, ставлення до професійної діяльності;

цінності-якості – особистісно-професійні характеристики педагогічної діяльності викладача.

Висновки. Професійні цінності викладача становлять одночасно мотиваційні та когнітивні утворення, які дозволяють адекватно ухвалювати рішення, коригують процес цілепокладання, виявляють особливості та характер відносин особистості викладача зі студентами, колегами та оточуючими. Як кінцеві цілі діяльності, ціннісні орієнтації спрямовують та організують поведінку викладача на досягнення відповідних навчально-виховних цілей. Отже, успішність управлінської діяльності викладача залежить від рівня його управлінської культури, яка визначається професійними цінностями, в основу яких покладено відповідні цінності-знання, цінності-цілі, цінності-відносини і цінності-якості. Процес їх осмислення, актуалізації та суб'єктивації відбувається шляхом виявлення їх значущості у безпосередній практичній управлінській діяльності викладача.

У зв'язку з цим постає потреба в організації та реалізації програмно-цільової розробки процесу формування і розвитку професійних цінностей для того, щоб підвищити рівень загальної й управлінської культури

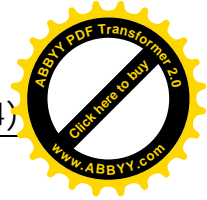

особистості викладача, сформувані нові професійні ціннісні орієнтації відповідно до його індивідуальних здібностей і потреб. Процес професійної педагогічної підготовки майбутніх викладачів потребує вдосконалення для забезпечення здійснення результативної педагогічної професійної діяльності. Відповідно ще у процесі професійної педагогічної підготовки всі основні компоненти навчально-виховного процесу (цілі, завдання, зміст, засоби і методи навчання, взаємодія студентів і викладача) мають бути спроектовані на досягнення кінцевого результату – оволодіння професійно значущими цінностями.

Перспективи подальших наукових розвідок. Серед перспективних наукових напрямів дослідження управлінської культури викладача, на нашу думку, є дослідження умов і факторів удосконалення процесу психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів з метою формування їх управлінської культури, складовою якої виступають професійні цінності (аксіологічний компонент).

ЛІТЕРАТУРА

1. Балл Г. О. Гуманізація загальної та професійної освіти: сучасна актуальність і психолого-педагогічні орієнтири / Г. О. Балл // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи. – К. : Віпол, 2000. – С. 134–157.
2. Васильченко Л. В. Формування управлінської культури керівника школи в системі післядипломної педагогічної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Васильченко Л. В. —Т., 2006. – 187 с.
3. Губа А. В. Теоретико-методологічні засади формування управлінської культури вчителя – майбутнього менеджера освіти : дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Губа А. В. – З., 2010. – 450 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Крыжко В. В. Психология в практике менеджера образования / Крыжко В. В. – СПб. : Образование-культура, 2002. – 304 с.
6. Максимчук Н. П. Психологічні особливості становлення ціннісних орієнтацій майбутнього фахівця у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Н. П. Максимчук – К., 2000. – 20 с.
7. Педагогічний словник / [за ред. д. чл. АПН України М. Д. Ярмаченка]. – К. : Педагогічна думка, 2001.
8. Руденко В. Цивілізаційно-культурологічний підхід до запровадження Болонського процесу / В. Руденко // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 31–36.
9. Слостенин В. А. Педагогика : учеб. пособие [для студ. высш. пед. учеб. завед.] / И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов ; под ред. В. А. Слостенина. – М. : Академия, 2002. – 576 с.
10. Хомич Л. О. Аксіологічні основи професійної підготовки майбутнього вчителя / Л. О. Хомич // Аксіологічний підхід – основа формування цілісної особистості майбутнього педагога : [монографія] / [за заг. ред. Л. О. Хомич]. – Київ – Ніжин : Вид. ПП Лисенко М., 2010. – 143 с.
11. Яковлев С. В. Инвариантная и вариативная составляющая системы ценностей личности / Яковлев С. В. // Креативна педагогіка : наук.-метод. зб. / Акад. міжнар. співроб. з креативної педагогіки. – 2010. – № 3. – С. 141–153.

РЕЗЮМЕ

Н. Н. Александрова. Ценносная составляющая управленческой культуры преподавателя.

В статье раскрыто содержание профессиональных ценностей преподавателя как аксиологической составляющей его управленческой культуры. Проанализированы и выделены профессиональные ценности преподавателя, которые лежат в основе его управленческой культуры.

Ключевые слова: управленческая культура преподавателя, аксиологический компонент управленческой культуры преподавателя, профессиональные ценности преподавателя, ценностные ориентации преподавателя.

SUMMARY

N. Aleksandrova. Value component of teacher's governance culture.

The content of professional teacher's values as the axiological component of teacher's governance culture is revealed in the article. The author analyses and identifies key teacher's professional values which determine his governance culture.

Key words: teacher's governance culture, axiological component of teacher's governance culture, professional teacher's values, teacher's value orientations.

УДК 378:65–051:004

Д. П. Алімасова

РВНЗ «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті досліджено розвиток професійної підготовки майбутніх менеджерів готельних, туристичних та курортних підприємств до фахової діяльності в сучасних умовах, встановлено мету, зміст та завдання цієї підготовки.

Ключові слова: професійна діяльність, майбутній менеджер готельних, туристичних та курортних підприємств, професійна підготовка менеджерів.

Постановка проблеми. У процесі нашого дослідження ми дійшли висновку про те, що здійснювати професійну підготовку студентів-менеджерів можна більш ефективно, якщо за головну мету поставити професійно-особистісний розвиток майбутнього спеціаліста, який передусім виражається в його спроможності до неперервного збагачення своєї професійної і духовної культури. Процес підготовки фахівців з напрямку підготовки 0306 «Менеджмент і адміністрування» повинен відбуватися з урахуванням фундаментальних етапів становлення особистості як суб'єкта діяльності (професійне становлення того, кого навчають, адаптація до нових соціально-педагогічних умов навчання, самовизначення) унаслідок наповнення традиційних курсів гуманістичним змістом.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз літератури засвідчив, що проблема підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності у